

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Børns og unges livssituation og opvækstvilkår er forandret meget, og vilkårene ændres med stadig stigende hast.

Børns materielle og økonomiske betingelser i dagens samfund er generelt ikke længere så ringe som tidligere, men der er sket en væsentlig forringelse på det følelsesmæssige område.

Børn er på mange områder kommet i klemme i samfundsudviklingen, børns interesser tilsidesættes, og deres udviklingsbehov tilgodeses ikke i tilstrækkelig grad i planlægningen af vort samfund.

De seneste års økonomiske og kulturelle kriser har specielt ramt børn og lavindkomstfamiliers levevilkår.

Børn udsættes i dag for stærke påvirkninger, eksempelvis videofilm, og er som forbrugere i retsmæssig forstand en overset gruppe.

Børn mangler mulighed for selv at varetage deres interesser igennem deltagelse i politisk virksomhed, interesseorganisationer og lignende.

Børn vil heller ikke have de samme forudsætninger som voksne for at vurdere lovforslag og andre planlægningsforslag og danne sig et overblik over, hvordan de vil blive berørt.

Forslagsstillerne finder derfor,

- at der skal oprettes en selvstændig og uafhængig børneombudsinstitution med det formål at tale børnenes sag i den offentlige debat og over for lovgivere og planlæggere,
- at der på decentralt plan skal oprettes et børnerådgivningscenter med det formål at yde vejledning og give råd til børn, unge og forældre, og
- at der skal oprettes et forskningscenter på centralt plan for børn og unge med det formål at stimulere, koordinere og igangsætte forskning om børns og unges opvækst- og levevilkår.

Centeret skal endvidere være ansvarlig for spredning af viden om elementære betingelser for gode opvækstvilkår for børn og unge.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

ad I. Børneombudsinstitutionen

Børneombudsinstitutionen skal værne om barnets rettigheder.

Enhver, som mener, at et barns interesser ikke i tilstrækkelig grad varetages af stat, amt eller kommune eller af private kan klage til børneombudsinstitutionen.

Børneombudsinstitutionen kan ikke gribe ind i private familieforhold, f.eks. en konflikt mellem forældre og børn.

Børneombudsinstitutionen kan tage sager op af egen drift.

Erfarer børneombudsinstitutionen f.eks. gennem dagspressen om et barn, der behandles i strid med gældende ret, kan børneombudsinstitutionen anmode myndighederne om at undersøge sagen og på grundlag af undersøgelsen henstille, at der sker en anden behandling, indbringe sagen for den overordnede besluttende myndighed eller indbringe forholdet for domstolene for at få de nødvendige ændringer gennemført.

Børneombudsinstitutionen kan kritisere og henstille til byråd og amtsråd, at vedtagne beslutninger tages op til fornyet overvejelse, såfremt institutionen finder den vedtagne beslutning klart urimelig.

Enhver kan klage til børneombudsinstitutionen. En klage til børneombudsinstitutionen forudsætter dog, at klagemulighederne i forvaltningssystemet er udtømte. Børneombudsinstitutionen kan bistå med at indbringe en klage for de overordnede myndigheder. Heraf følger også, at børn anonymt kan henvende sig til institutionen og få råd og vejledning.

Børneombudsinstitutionen har udtaleret vedrørende lovinitiativer, udbygningsplaner og andre vigtige områder, hvor barnets interesser berøres. Et lovforslag, der vedrører børns og unges forhold, bør forelægges børneombudsinstitutionen inden fremsættelse i folketinget.

Finder børneombudsinstitutionen, at et lovforslag får betydning for barnets stilling i samfundet, kan institutionen udtale sig i forbindelse med forslagens behandling i folketinget.